

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2013/14:3

Stenografiska
uppteckningar
2013/14:3

Fredagen den 4 oktober

1 § Rättsliga och inrikes frågor

Justitieminister Beatrice Ask

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 6–7 juni 2013

Återrapport från informellt ministermöte den 18–19 juli 2013

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 7–8 oktober 2013

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag förklarar EU-nämndens sammanträde öppnat. Vi hälsar justitieminister Beatrice Ask med medarbetare välkomna till EU-nämnden och inleder med att fråga om det finns några A-punkter. Det finns det. Då, justitieministern, undrar vi om det finns något att säga med anledning av återrapporten från mötet i rådet den 6–7 juni eller det informella ministermötet den 18–19 juli.

Anf. 2 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Det är underbart att vara här en sådan här vacker höstdag. Man blir glad när man kommer ut.

Som ni säkert vet är dagordningen för RIF-rådet inte lika lång som vanligt, men vi räknar med att det ska bli heldagsmöten ändå eftersom ordföranden har sammankallat länderna i det östliga partnerskapet till ett möte i anslutning till RIF-rådet. Syftet med det mötet är att diskutera frågor som är gemensamma för oss och partnerskapsländerna. Det rör bland annat rättsliga reformer, arbete mot korruption, it-brottslighet och brottsofferfrågor. Vi har fått ganska dåligt med information, men det är väl ändå bra att man på det här viset träffas och resonerar om de väsentliga frågorna.

När det gäller tidigare möten kan jag börja med att säga att vi vid RIF-rådet i juni nådde en överenskommelse om en allmän inriktning för direktivet om bekämpning av bedrägerier mot EU:s finansiella intressen. Vi fick också en presentation av en rapport om narkotikasituationen 2013, och vi antog en handlingsplan mot narkotika för åren 2013–2016.

Vidare diskuterades dataskyddsförordningen utifrån ett antal nyckel-frågor. Det ärendet lär vi återkomma till alldeles strax. I övrigt hänvisar jag i den delen till den skriftliga information som nämnden har fått.

Vid det informella mötet i Vilnius i juli ägnade vi oss framför allt åt den framtida utvecklingen av RIF-området. Det fanns en allmän enighet

om att det behöver tas fram ett flerårsprogram. Medlemsstaterna har den inställningen, men det är inte riktigt kommissionens uppfattning, har man en känsla av. Många uttryckte stöd för tanken på fortsatta diskussioner i det som kallas för högnivåkommittéer och att man ska återkomma till denna fråga vid mötet i december.

Från Sveriges sida framhöll jag bland annat att vi nu behöver fokusera på att genomföra, använda och utvärdera befintliga åtgärder. Det är mycket som fortfarande inte används. Kvalitet och inte kvantitet ska vara ledstjärnan de kommande åren. Det är sådan jag tycker att inriktningen på ett flerårsprogram ska vara. Men den frågan lär vi få återkomma till i december.

Det har inte presenterats någon A-punktlista.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under den punkten och går vidare till punkt 3 på den kommenterade dagordningen, Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter etcetera. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 4 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Jag var här senast i maj och hade ett samråd om det förslag som kommissionen har lagt fram angående en allmän dataskyddsförordning. Då gällde det vissa nyckelfrågor som det irländska ordförandeskapet hade identifierat. Inför rådsmötet hade ordförandeskapet också arbetat om ganska stora delar av förslaget. Bland annat införde ordförandeskapet efter förslag från Sverige och några andra medlemsstater en särskild artikel om offentlighetsprincipen, och det är förstås väldigt positivt.

Sverige kunde också ställa sig bakom många av de övriga förslag man lade fram eftersom de gick i linje med det vi från Sveriges sida tycker.

Det litauiska ordförandeskapet planerar nu ännu en riktlinjedebatt. Ämnet för debatten är frågan om behörig tillsynsmyndighet i gränsöverskridande ärenden. Vi betar av fråga efter fråga. Huvudregeln i förordningen är att tillsynsmyndigheterna är behöriga att utöva tillsyn över all behandling av personuppgifter som sker på den egna medlemsstatens territorium. Kommissionen har föreslagit ett undantag från detta genom en så kallad one-stop-shop-regel. Det innebär att om ett företag är etablerat i flera medlemsstater ska tillsynsmyndigheten i det land där företagets huvudsakliga etablering finns ensam vara behörig att utöva tillsyn över företaget.

Tanken med förslaget är att undvika att företag på den inre marknaden måste ha kontakt med tillsynsmyndigheter i varje land där företaget är etablerat. På så sätt skulle man också undvika risken för att myndigheterna gör olika bedömningar när det gäller företagets behandling av personuppgifter.

Kommissionens förslag har kritiserats av många medlemsstater. Man tycker att det har varit för långtgående och att det skapar ett avstånd mellan enskilda och tillståndsmyndigheterna. Eftersom den behöriga myndigheten kan finnas i ett annat land än den enskilde kan man tvingas

vända sig till en utländsk domstol för att få en överprövning av myndighetens beslut. Detta illustrerar avståndet.

Ordförandeskapet har nu lyft fram två huvudsakliga alternativ till kommissionsförslaget. Det första innebär att en tillsynsmyndighet pekas ut som ensamt behörig men att den överförda kompetensen ska begränsas. Det andra alternativet innebär att tillsynsmyndigheterna tillsammans ska fatta beslut genom kvalificerad majoritet. På så sätt skulle då ingen myndighet bli utpekad som ensamt ansvarig. Däremot blir då majoritetsbeslut bindande för alla berörda myndigheter.

Vår bedömning är att den andra modellen, där tillsynsmyndigheterna fattar beslut med kvalificerad majoritet, riskerar att komma i konflikt med den grundlagsskyddade principen om myndigheters självständighet. En sådan modell skulle leda till att Datainspektionen kunde bli skyldig att följa majoriteten när inspektionen har fattat sitt beslut i ett enskilt ärende, vilket ju väcker en hel del frågor.

Vi anser att det är bra om de administrativa bördorna för företag kan begränsas och om risken för motstridiga beslut minskas. Samtidigt är det dock viktigt att enskildas möjligheter att ta vara på sina rättigheter inte begränsas i förhållande till vad som gäller i dag. Man måste i så stor utsträckning som möjligt kunna vända sig till en tillsynsmyndighet och till domstolar i sitt eget land. Det är vår grundinställning.

Detta innebär sammanfattningsvis att vi föredrar en modell där man begränsar den överförda kompetensen till att gälla ärenden av mer administrativ karaktär som inte direkt berör någon enskild registrerad. För att ytterligare öka närheten till medborgarna och samtidigt minska risken för motstridiga beslut är vi också positiva till att komplettera systemet med bestämmelser om konsultation mellan tillsynsmyndigheter innan beslut fattas. Det är en variant på det hela.

I förhandlingarna har det också förslagits att man ska lyfta upp beslutsfattandet på europeisk nivå om tillsynsmyndigheterna inte kan komma överens i ett enskilt ärende. Tanken är att det skulle ge en mer enhetlig tillämpning av förordningen. Vi har svårt att se att det skulle finnas ett verkligt behov av en sådan mekanism. Det skulle dessutom innebära att besluten skulle fattas långt från medborgaren och att en eventuell domstolsprövning kan behöva ske på europeisk nivå.

Avslutningsvis kan jag konstatera att det fortfarande återstår mycket arbete innan rådet kan nå en överenskommelse om en allmän inriktning i det här avseendet.

Anf. 5 JENS HOLM (V):

Jag har en hel del frågor om det här ärendet. Jag skulle vilja börja med att säga att jag tycker att det är bra att Sverige driver att detta ska formuleras som ett direktiv och inte som en förordning. Det är lite av en knäckfråga. En förordning blir ju en detaljlagstiftning där vi inte får ändra ens på ett kommatecken själva. Det tror jag inte skulle vara bra. Det är mycket i det finstilla som vi kanske inte greppar just nu men som vi skulle behöva anpassa till svensk lagstiftning.

Hur ser det ut med möjligheterna att få detta till ett direktiv? Hur många andra länder backar upp oss där?

Jag undrar om ni har haft kontakt med Datainspektionen och andra relevanta myndigheter här i Sverige. Vad säger de om förslaget?

Om detta går igenom måste vår personuppgiftslag göras om eller ersättas med något – vad vet jag inte. Jag skulle vilja att justitieministern kommenterade det.

Jag tycker att det är bra att ni driver frågan om offentlighetsprincipen. Det känns som om det hittills har varit det svenska bidraget i diskussionen. Det är jättebra, men jag tycker att ni måste lyfta upp detta på en högre nivå. Jag tänker på den debatt som var den 6–7 juni. Jag ser inte här att ni exempelvis tog upp frågan om att detta bör vara ett direktiv. Jag ser inte här att ni har tagit upp en massa farhågor i den debatten, men det kanske ni har gjort utan att det framgår tydligt av protokollet.

Sedan ser jag att Frankrike har spelat in ett förslag. Jag kan inte riktigt ta ställning till det förslaget, men kommissionen kommenterar det i sina papper. Jag undrar om Sverige har kommenterat det franska förslaget.

Anf. 6 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Vi har samma grundinställning när det gäller att det vore bättre med ett direktiv i stället för en förordning, och den frågan har vi också drivit. Den var dock inte uppe i juni.

När det gäller frågan om Datainspektionen vill jag säga att vi bygger våra bedömningar på att vi lyssnar på våra myndigheter. De är våra expertmyndigheter, kan man säga. Det är ganska självklart.

Det franska förslaget har jag ingen kunskap av större mått om, men Johan Stensbäck, som är ansvarig för detta kanske kan komplettera svaret.

Anf. 7 Rättssakkunnige JOHAN STENSBÄCK:

Det franska förslaget är egentligen det som ministern precis beskrev med ett beslut genom kvalificerad majoritet. Som hon precis har redogjort för är vi tveksamma till det förslaget eftersom det kan strida mot vår grundlagsskyddade princip om att myndigheterna ska vara självständiga när de fattar beslut i enskilda fall.

Anf. 8 BÖRJE VESTLUND (S):

När det gäller regelbördan för företagen har ju ökningen från svensk lagstiftning närmast avstannat, men det ser ut att vara raka motsatsen när det gäller EU-lagstiftningen. Jag vill fråga statsrådet om man har gjort någon konsekvensutredning av detta enligt de regler man har inom departementen för att få klart för sig vad regelbördan innebär i kronor och ören för företagen. Det är ju precis det man ska göra inför varje beslut. Man måste bevaka det hela tiden under hela lagstiftningsprocessen. En del av den kritik som Regelrådet har riktat mot regeringen och riksdagen gäller att man inte gör konsekvensutredningar under beredningstiden utan först när det hela är klart, och då blir det mycket svårare att göra ändringar.

Anf. 9 JENS HOLM (V):

Jag ställde också en fråga om personuppgiftslagen. Ministern får gärna kommentera den. Sedan undrade jag om möjligheten att få detta att bli ett direktiv. Vad finns det för majoritet eller minoritet för det?

Det är inte någon beslutspunkt vi diskuterar, men vi i Vänsterpartiet kommer att följa frågan noga. Som det ser ut ser jag många farhågor, men jag hoppas att förslaget kan bli bättre än vad vi ser just nu.

2013/14:3
4 oktober

Anf. 10 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Det är flera länder som liksom vi vill ha ett direktiv, men det är inte tillräckligt många för en blockerande minoritet, som det ser ut i dagsläget. Däremot kan man generellt säga att det finns många synpunkter på hela förslaget, i alla dess delar. Det här kommer nog att vandra fram och tillbaka rätt länge, så det är otroligt viktigt att vara fokuserad. Det gör det lite svårt att göra konsekvensutredningar. Man hinner inte göra en konsekvensutredning förrän alla parametrar är ändrade. Ungefär så illa är det.

Däremot gör vi den bedömningen att EU, precis så som Börje Vestlund beskriver, ökar på bördorna på företagens administration rätt ordentligt hela tiden. Det är därför som jag underströk att vi hela tiden försöker se på vilket sätt man kan banta byråkratin och banta ”onödor”. Det som görs på EU-nivå ska ha ett mervärde också för företagen.

Det är svårt att göra konsekvensutredningar i kronor och ören på rörlig materia. Det är ingen tvekan om den saken.

Ja, personuppgiftslagen kommer att behöva ändras, såvitt man kan bedöma utifrån var vi är just nu. Det är en konsekvens.

Det övergripande med det här arbetet är naturligtvis angeläget i den meningen att det vore bra om vi på europeisk nivå kunde få ett regelverk som är mer enhetligt, där det tas vara på alla de aspekter som är skyddsvärda och som gör att det inte är olika i olika länder. Det skulle öka tryggheten för alla, men vi har nog mycket kvar att göra innan vi kommer dithän.

Anf. 11 JENS HOLM (V):

Är det inte så att personuppgiftslagen egentligen ersätts med den här förordningen, eller finns det möjlighet att ha nationella särregleringar som rör personuppgifter? Det är lite av hela knäckfrågan. Om vi kan ha ett nationellt spelrum här och gå längre, erbjuda mer offentlighet för våra invånare och lämna ut fler uppgifter samtidigt som man garanterar medborgarnas integritet tycker jag att detta är intressant. Men om det blir en förordning, så som det är nu, kommer vi väl inte att kunna ha någon egen lagstiftning på det här området över huvud taget.

Anf. 12 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Om det blir en förordning ersätter den ju den lagstiftning vi har i dag. Vissa kompletterande regler kan man ha, men det är ganska begränsade möjligheter, skulle jag vilja påstå. Det är därför som de här förhandlingarna och diskussionerna är så viktiga, för att man ska kunna ensa och skaffa sig nätverk för att få in saker. Det är det som gör att jag ändå tycker att det är rimligt och bra att man tar knäckfråga för knäckfråga. Detaljerna är alltså viktiga för var vi hamnar i slutändan. Sedan får man naturligtvis inte förlora siktet på vad som är det övergripande. Kommissionen lade fram ett förslag som var mycket omfattande, omvälvande och tungkört i många avseenden. Det är det som medlemsstaterna, med viss entusiasm, arbetar sig igenom.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning i ärendet.

Vi går vidare till punkt 4, Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om straffrättsligt skydd av euron och andra valutor mot penningförfalskning. Det är en beslutspunkt.

Anf. 14 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

När det gäller straffrättsligt skydd av euron och andra valutor mot penningförfalskning är det bra att direktivförslaget har fått en för Sverige acceptabel utformning. Ni kanske kommer ihåg att regeringen bedömde att bestämmelserna gällande påföljdsnivåer i kommissionens förslag var för långtgående och problematiska. Sverige har i likhet med de flesta andra medlemsstater verkat för att bestämmelserna ska få ett mindre detaljerat innehåll. Det har vi i stor utsträckning fått gehör för. De problematiska inslagen är nu borta ur förslaget.

Som det framgår av rådspromemorian kan förslaget för Sveriges del kräva en viss straffskärpning. Det gäller brottet olovlig befattning med falska pengar. I dag är det föreskrivet fyra års fängelse. I direktivförslaget, som det presenteras för rådet, föreskrivs minst fem års fängelse.

Vi kan acceptera förslaget vid behandlingen på RIF-rådet eftersom det syftar till att komma överens om en allmän inriktning inför förhandlingarna med Europaparlamentet.

Anf. 15 JOHNNY SKALIN (SD):

Vi tycker att det är olämpligt med harmoniserade straffsatser på EU-nivå, så jag anmäler avvikande mening.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i ärendet under punkt 4, men vi har noterat avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till punkt 5.

Anf. 17 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Vi fick förslag i juli från kommissionen, och förhandlingarna har precis påbörjats. Vid rådsmötet ska vi få en presentation av förslagen som vi har väntat på, och vi ska ha en första orienteringsdiskussion. Förslagen har lagts ihop till ett lagstiftningspaket i syfte att stärka skyddet av EU:s finansiella intressen. Det rör sig om förslag till förordningar, vilket innebär att de blir bindande och direkt tillämpliga i medlemsstaterna när de väl träder i kraft.

Jag tänkte börja med förslaget om en europeisk åklagarmyndighet, som ofta kallas för EPPO efter den engelska förkortningen.

Enligt kommissionens förslag ska det inrättas en överstatlig åklagarmyndighet inom EU som ska ha exklusiv behörighet att utreda och åtala för brott mot EU:s finansiella intressen. Medlemsstaterna ska alltså inte längre få utreda brott på det området. Den europeiska åklagaren ska utses av EU:s institutioner och ha sitt högkvarter i Luxemburg. Den ska biträddas av delegerade åklagare i medlemsstaterna som utses av den europe-

iska åklagaren efter förslag från medlemsstaterna. Det ska finnas en delegerad åklagare i varje medlemsstat. Dessa åklagare ska ingå i de nationella åklagarväsendena och ska även kunna arbeta med nationella ärenden. Men när de arbetar med europeiska ärenden ska de vara helt underställda den europeiska åklagaren. Man kan säga att de ska ha dubbel styrning eller dubbla hattar.

De brott som EPPO ska utreda är först och främst bedrägeri, penningtvätt, korruption och förskingring under förutsättning att de riktar sig mot EU:s finansiella intressen. Det är de brott som framgår av förslaget till direktiv om skydd av EU:s finansiella intressen genom straffrättsliga bestämmelser.

Kommissionen räknar upp ett antal utredningsåtgärder som den europeiska åklagaren ska kunna besluta om och begära domstols tillstånd till. Det handlar till exempel om beslag, husrannsakan och hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation. De besluten ska sedan verkställas av nationella myndigheter som polisen och tullen i enlighet med nationella regler. De åtal som väcks av EPPO ska prövas av nationella domstolar i enlighet med nationell rätt.

Enligt kommissionen är förslaget nödvändigt eftersom medlemsstaterna inte anses förmå bekämpa brott mot EU:s finansiella intressen på ett tillfredsställande sätt. EU:s nuvarande myndigheter på det aktuella området, till exempel Eurojust och Europol, saknar rätt att utreda och åtala brottslighet. Deras uppgift är som ni vet i stället att underlätta samarbetet mellan medlemsstaternas egna brottsutredande myndigheter.

Kommissionen räknar med att EU förlorar minst 500 miljoner euro varje år genom den typ av brottslighet som här ska bekämpas. Man uppskattar att EPPO ska hantera omkring 2 500 ärenden per år.

Förslaget är, som ni hör, ganska omfattande och genomgripande och innehåller många frågor som måste analyseras. Det finns i dagsläget ingen funktion som liknar det som nu föreslås. Vi räknar med att förhandlingarna om förslaget kommer att bli långa och svåra. Den slutliga utformningen av förslaget är därför väldigt osäker, som det ser ut i dag.

Vi har ännu inte avslutat vår analys av förslaget, men det är redan uppenbart att det skulle innebära förändringar av svensk lagstiftning om det skulle genomföras.

Till att börja med blir förordningen i sig direkt tillämplig, och genom den inrättar man en helt ny åklagarfunktion som ska verka i Sverige. Det kommer givetvis att påverka svenska myndigheters verksamhet och organisation. Det berör först och främst Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten men kommer att påverka även andra myndigheter som polis och domstolar. Som förslaget ser ut i dagsläget ges EPPO rätt att använda tvångsmedel som möjligtvis på en del områden sträcker sig längre än vad som följer av svensk rätt i dag.

Även om vi i dag inte har någon ståndpunkt om Sverige ska vara med i en sådan här europeisk åklagarmyndighet eller inte är det viktigt att vi aktivt deltar i förhandlingarna. Också andra länder som inte alls är färdigberedda hemmavid med sina ståndpunkter gör det. Vi måste se till att förslaget får en utformning som så långt det är möjligt passar in i det svenska rättssystemet om Sverige nu eller senare skulle välja att delta.

Sedan har vi ett förslag till förordning när det gäller Eurojust. Skillnaderna mot i dag är i korthet att de nationella medlemmarnas behörighet

utvidgas och blir mer enhetliga, att det ska inrättas en verkställande styrelse som ska underlätta Eurojusts arbete med de administrativa delarna och att Eurojust ska ge administrativt och operativt stöd till den europeiska åklagarmyndigheten.

Eurojusts kärnverksamhet ändras alltså inte i någon större utsträckning. Eurojust ska även i fortsättningen hjälpa till med att samordna och underlätta samarbetet mellan medlemsländerna när de utreder grov gränssöverskridande brottslighet.

Sverige var ett av de länder som tog initiativ till att inrätta Eurojust 2002. Därför känner vi förstås ett särskilt ansvar för organisationen, som på ett substantiellt sätt bidrar till en hel del bra saker. Det fungerar redan mycket bra, och vi tycker att en ändring av verksamheten måste leda till att Eurojust blir ännu effektivare och att stödet till medlemsstaterna förstärks.

Sverige har gett sin nationella medlem i Eurojust en väldigt långtgående behörighet. Vi tycker därför att förslaget från kommissionen om att utvidga och harmonisera behörigheten är bra, men vi måste se till att förordningen inte begränsar Sveriges möjligheter att låta sin nationella medlem ha den långtgående behörighet som man har och som går längre än vad EU möjligen kan bli överens om. Vi anser vidare att de nationella medlemmarna i större utsträckning ska kunna fokusera på Eurojusts operativa verksamhet. I dag tvingas man att lägga alldeles för mycket arbete på administrativa ärenden, till exempel lokalfrågor och upphandlingar. Även Eurojust har pekat på det problemet.

I kommissionens förslag försöker man komma till rätta med det, vilket är bra. Det är möjligt att man kan gå ännu längre i det avseendet, och det får vi väl fortsätta att fundera över.

Förhandlingarna när det gäller de båda förslagen har precis börjat, och de kommer att kräva fortsatta avgöranden och överväganden. Jag ser fram emot att återkomma till riksdagen när förhandlingarna har kommit lite längre.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Vi behandlar alltså punkterna 5 a och 5 b samtidigt, och det är fråga om en diskussionspunkt.

Anf. 19 KERSTIN HAGLÖ (S):

Tack för föredragningen! Jag är väl medveten om att detta inte är en beslutspunkt, utan det handlar om en föredragning och en riktlinjedebatt. Men när det gäller den del som har med förordningen om en europeisk åklagarmyndighet att göra – jag är medveten om att det är en komplex fråga – saknar vi en svensk ståndpunkt. I går fick vi i justitieutskottet information i frågan. Vi hade senare på dagordningen frågan om subsidiaritetsprövning av just förordningen om en europeisk åklagarmyndighet. Då saknar vi en svensk ståndpunkt både vad gäller sakfrågan och vad gäller subsidiaritetsfrågan. Vi socialdemokrater har tidigare uppfattat det som att ministern har varit ute och sagt att man är emot den europeiska åklagarmyndigheten. Ministern får gärna kommentera det.

Min fråga är givetvis: När får vi se den svenska ståndpunkten? Vi fick bordlägga ärendet i går vad gäller subsidiaritetsprövning i justitieutskottet.

Anf. 20 JENS HOLM (V):

Vad gäller den europeiska åklagarmyndigheten är Vänsterpartiet väldigt kritiskt till förslaget. Precis som Kerstin Haglö säger hade vi uppskattat ifall det hade funnits en mer uttömmande svensk ståndpunkt än de rader som står här. Det blir lite svårt att diskutera på allvar, tycker jag, när vi inte vet mer i detalj vad regeringen tycker.

Vår ståndpunkt är i alla fall att förslaget kommer att innebära alltför långtgående konsekvenser för svenskt rättssystem. Det kommer att ställa väldigt långtgående krav på harmonisering av både lagar och tillämpning av lagar. Jag tycker att det som justitieministern exempelvis tar upp om tvångsmedel känns mycket oroväckande.

Där har jag några konkreta frågor. Delar av tvångsmedel kan till exempel vara beslut om kameraövervakning, telefonavlyssning och sådana saker. Vi vet hur det är reglerat i Sverige. Det är ganska strikt reglerat. På vilket sätt skulle de tvångsmedlen kunna påverkas av det här förslaget? Skulle vi vara tvungna att anpassa oss till en helt harmoniserad lagstiftning även på den detaljnivån? Det faktum att det är en förordning gör att det just blir extremt mycket detaljlagstiftning och extremt långtgående krav på harmonisering.

Jag vill ta upp en ytterligare sak. Om Sverige beslutar att inte ansluta sig till åklagarmyndigheten – det är väl det mest troliga scenariot, skulle jag gissa – undrar jag: Kommer vi ändå, enligt regeringens bedömning, att påverkas av det faktum att det i framtiden kanske finns en gemensam europeisk åklagarmyndighet? På vilka sätt skulle vi då påverkas av det?

När det gäller Eurojust och förändringarna där tycker jag att den svenska ståndpunkten är bra i så måtto att ni understryker vikten av att medlemsländerna alltid ska kunna gå före och ha en mer progressiv lagstiftning på området. Jag tycker att det är bra att ni har den linjen.

Anf. 21 BO BERNHARDSSON (S):

Tack för informationen! Jag har en fråga om den rättsliga grunden och hur det här ska gå till, för jag är lite förvirrad av de uppgifter som vi får.

Det sägs att Sverige fortsatt grubblar på om vi ska delta i det här samarbetet, om det blir en åklagarmyndighet. Men om jag förstår det rätt kan vi väl inte om det blir en förordning välja om vi ska delta eller inte utan då ska vi delta. Det kräver enhällighet. Om Sverige skulle säga nej i det här läget blir det ingen förordning, utan det blir ett fördjupat samarbete om ett antal länder väljer att gå vidare. I det läget skulle vi kunna välja om vi ska gå med eller inte. Men det blir inte aktuellt. Om vi säger nej nu har jag svårt att tänka mig att vi skulle gå med senare.

Jag tycker att det är lite förvirrande. Red ut detta för mig! Vad det handlar om nu är att ha en hållning beträffande huruvida vi tycker att det ska inrättas eller inte. Om vi inte tycker det är det lite svårt att tänka sig att vi går med sedan, ifall andra länder väljer att gå vidare med ett fördjupat samarbete. Klara ut detta!

Anf. 22 BÖRJE VESTLUND (S):

Jag vill ta upp två saker. Först har jag en allmän fråga. På vilket sätt avviker den här ordningen från svensk rättstradition? Det finns olika delar i det här. Vi är involverade i mycket internationell rätt både på EU-

nivå och på annan nivå, men vi har också en svensk rättstradition. På vilket sätt avviker det i förhållande till den?

Den andra frågan, som jag tycker är mer principiell EU-politiskt, är: Hur många sådana här regelverk kommer vi att acceptera där några länder går före? Det har varit ganska många under den tid som det gällt. I varje fall börjar regelverket bli väldigt snårigt. Från att ha varit jättesnårigt blir det allt snårigare nästan för varje år som går. Och det ger inte precis den genomskinlighet som vi önskar att regelverk och lagstiftning ska ha.

Det bekymrar mig mycket åt vilket håll det här är på väg. Medborgarna har inte, och kanske inte ens medlemsstaterna, riktig koll på vad det är för regelverk som finns inom EU.

Anf. 23 JOHAN LINANDER (C):

Ordförande! Man får komma ihåg bakgrunden. Det är väldigt mycket av EU:s medel som försvinner genom korruption och bedrägerier. EU:s medel är skattebetalarnas pengar, och de försvinner. Jag kan på ett sätt förstå kommissionens frustration över att medlemsländernas rättsliga myndigheter inte har agerat tillräckligt kraftfullt. Man vill komma åt det problemet. Den analysen kan jag hålla med om.

Men hur har diskussionerna gått? Vilka medel behöver vi för att komma åt problemet? Det här känns i vissa delar som väldigt långtgående för att komma åt ett problem. Det kanske finns andra lösningar för att komma åt det problem som vi faktiskt behöver komma åt.

Hur har diskussionen gått tidigare? Har det funnits exempel på mer begränsade åtgärder som skulle kunna ha verkan för att komma åt de bedrägerier och den korruption som vi faktiskt ser? Det är våra skattebetalares pengar som försvinner.

Anf. 24 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Hur ska man komma åt det? Det mest effektiva vore naturligtvis att se till att Eurojust och samarbetet mellan medlemsstaterna drevs på, för då skulle det fungera. Det är också den linje som vi har drivit.

Eurojust är ett väldigt bra verktyg där man samordnar och effektiviserar åklagarmyndigheternas arbete när det gäller grov gränsöverskridande brottslighet. Där har vi gått väldigt långt i att ge den svenska nationella representanten befogenheter att verkligen kunna göra nytta medan en del medlemsländer ligger långt efter i den delen.

Det har förts en diskussion om att man borde lägga mer tryck på den delen. Jag vet inte hur kommissionen har resonerat när man har lagt fram det här långtgående förslaget, som är rätt främmande och annorlunda i förhållande till hur strukturerna ser ut i dag. Det återstår att reda ut hur de har resonerat.

Å andra sidan finns det en tendens inom EU, hos kommissionen – det säger jag utan att ha samordnat den synpunkten – som innebär att om man tycker att medlemsstaterna inte gör tillräckligt vill man slå ovani-från. Frågan är vilken typ av samarbete man egentligen vill ha. Min grundläggande inställning är att det är medlemsstater som samarbetar med varandra i frågor där de har ett gemensamt intresse.

Kerstin Haglö tog upp det som naturligtvis är bekymmersamt. Sverige saknar en ståndpunkt. Ja, det är inte så himla märkvärdigt egentlig-

en. Bland annat är det väldigt svårt att överblicka konsekvenserna både vad gäller det enstaka förslaget och vad gäller det längre perspektivet.

Om man går in på den här vägen kan man konstatera att ja, här vill man ge den europeiska åklagarmyndigheten ett ganska begränsat ämnesansvar, om jag säger så. Men har man väl etablerat en institution har den en förmåga att leva sitt eget liv. Man måste faktiskt tänka i två tre steg framåt, och då måste man också fundera över i vilken riktning man ska gå. Sedan finns det andra problem att lösa i den delen. Jag tycker inte att det är så märkvärdigt att regeringen inte är färdig med sin analys när det gäller de olika delarna.

Det är ingen hemlighet att jag har varit ute och talat i den här frågan. Det är ingen hemlighet att jag är mycket tveksam till om detta är rätt väg att gå. Det är ingen nyhet över huvud taget. Det har jag talat om ganska mycket eftersom jag varit oerhört engagerad i att försöka utveckla Eurojust och det samarbete som jag tycker är så viktigt och som fungerar.

Men vi har kvar saker att diskutera. Innan vi har gjort det har vi ingen ståndpunkt. Så enkelt är det. Alla vet hur det ser ut. Det är lätt att säga: Men vi tycker så här. Ja, men det är fråga om mycket långtgående förslag. Jag har trots allt viss respekt för att det tar lite tid att resonera sig igenom de olika delarna och att man kan ha olika infallsvinklar både på hur problemet ser ut och hur det ska lösas. Det är därför jag säger att vi inte är framme vid en färdigberedd ståndpunkt. Det beror inte på att vi är ointresserade eller på att vi velar, utan det beror på att det hela är komplext.

Det gäller att se frågorna i alla deras detaljer, vilket är nog så komplicerat, men det gäller också att se de långtgående konsekvenserna, hur de kan se ut framöver. För min del är inställningen: Det får väl ta den tid det tar att resonera. Det är inte så att jag tror att EU kommer att lösa den här frågan i eftermiddag eller på måndag, för jag kan säga att alla andra medlemsstater sitter i ungefär samma sits med frågor och diskussioner om vadan och varthän, vilket irriterar kommissionen i högsta grad, kan jag berätta för er, eftersom jag träffar dem mellan varven.

Jens Holm frågade vad det innebär när det gäller kameraövervakning och telefonavlyssning och sådant. Det pekade jag på. Om man köper det förslag som föreligger blir vi tvingade att gå längre än de svenska regler som gäller i dag i den typen av ärenden. Det är inte bara att vi då har en myndighet som vi inte har haft tidigare som ska agera i vissa ärenden, utan den ges dessutom befogenheter i de ärendena att skära rakt in i de nationella systemen med de konsekvenser som det får. Så ser det ut, och det kan man läsa sig till i förslaget, som det ser ut.

Går vi med senare? Om vi inte går med nu, går vi med senare? Det krävs ju enhällighet. Så är det. Jag vågar inte sia om det, men jag har svårt att se att man vinner enhällighet i den här frågan, i alla fall i det korta perspektivet. Det tror jag inte.

Det innebär att man själv väljer om man vill gå med. Kommer Sverige i så fall att göra det någon gång i framtiden? Det är omöjligt att säga. Det beror alldeles på vilken utformning det får och vilka erfarenheterna blir, om man nu inte skulle gå med från början.

I det här läget är det min uppfattning att vi lyssnar av alla de synpunkter som finns. Vi deltar aktivt i diskussionerna för att se vilka frågor som kommer upp men också för att se hur frågan utvecklar sig. Självklart

ska vi komma fram till en egen ståndpunkt i frågan där vi är överens, men det kräver att vi diskuterar vidare, för vi är inte färdiga. Svårare än så är det faktiskt inte, men det är svårt nog.

Anf. 25 JENS HOLM (V):

Tack för de svaren! Jag hade en fråga som jag inte riktigt tyckte att du kom in på. Vad händer ifall Sverige inte går med i åklagarmyndigheten men den förverkligas ändå på europeisk nivå? På vilket sätt kommer vi då att påverkas? Kommer vi ändå att bli tvungna att anpassa rättsväsen, lagar, tillämpning och så vidare på något vis? Eller kan vi leva vårt eget liv, om jag säger så?

Anf. 26 KERSTIN HAGLÖ (S):

Jag vill bara komplettera. När det gäller frågan om förordning om Eurojust delar vi helt den uppfattningen och den svenska ståndpunkten. Jag måste också framföra att jag tycker att det är bra att ministern driver den frågan. Det handlar om att hålla Eurojust högt, särskilt kanske i samband med det som Johan Linander tog upp, alltså vad det finns för andra lösningar när det gäller den europeiska åklagarmyndigheten. Vi kan faktiskt stödja Eurojust på ett helt annat sätt och se till att det blir en del av det här.

Jag förstår när jag nu hör ministern att det inte är så märkvärdigt att vi inte har fått någon svensk ståndpunkt. Nej, frågan är komplicerad, men vi måste ha en svensk ståndpunkt framöver. Jag hoppas att ministern tar det till sig och att vi efter det här mötet kan få se en svensk ståndpunkt.

Anf. 27 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Det ska vi nog få med tiden. Där är EU-nämnden och diskussionen som förs i riksdagen viktig. Ni levererar synpunkter och annat. Det är klart att det påverkar diskussionen. Politik är levande materia, det är min erfarenhet.

Om vi inte går med, lever vi då vårt eget liv? Ja, det gör vi. Då får de väl hålla på. Då får den europeiska åklagaren arbeta men inte i Sverige.

Det jag kan se framför mig i ett sådant läge är att vi kommer att fortsätta att arbeta via Eurojust. Det är inte så att vi accepterar den här typen av bedrägerier mot EU:s finansiella intressen eller annat, tvärtom. Det är möjligt att man får kavla upp ärmarna ännu mer om vi väljer en annan lösning.

Är man inte med så är man inte med, och då får de väl utreda ärenden som inte berör Sverige. Eller också tvingas en sådan myndighet att samordna sig med de svenska myndigheterna utifrån de regler som vi har. Så måste det bli.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Då kan jag konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till punkt 6, Övriga frågor.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Jag lämnar ordet fritt med anledning av punkterna 6, 8 och 9, Övriga frågor. Är det någon som begär ordet? Nej. Då tackar vi för informationen under de punkterna och går vidare till punkt 10, Tillfälliga arrangemang för värdskapet för Europeiska polisakademin, Cefol. Det är en ny fråga för nämnden. Det är en diskussions- och eventuellt en beslutspunkt.

Anf. 31 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Det här är spännande. EU:s polisakademi, Cefol, är i dag lokaliserad till Bramshill i Storbritannien. Storbritannien har beslutat att Cefol måste flytta senast mars 2014. Därför måste ett nytt säte för myndigheten utses. Eftersom det i rådsbeslutet om Cefol är reglerat i en särskild artikel att sätet ska ligga i just Bramshill måste beslut om ett nytt säte fattas med medbeslutande av Europaparlamentet och rådet.

Vid lunchen i samband med RIF-rådet den 8 oktober kommer den här frågan att diskuteras. De länder som kandiderar är Irland, Italien, Spanien, Nederländerna, Finland, Ungern och Grekland. Vi ska ha en omröstning, och ordförandeskapets förhoppning är att ett beslut om ett nytt säte för Cefol ska kunna fattas redan under eftermiddagen.

Som ni vet finns det därutöver ett förslag från kommissionen att slå ihop Cefol och Europol till en gemensam myndighet. Innan den förordningen är färdigförhandlad kommer man att betrakta det nya sätet för Cefol som tillfälligt. Men en majoritet av medlemsstaterna motsätter sig en sammanslagning av Europol och Cefol. Därför är det troligt att det tillfälliga sätet för Cefol kommer att bli det permanenta sätet för Cefol.

Kandidaterna har precis presenterats, och det finns olika faktorer att ta hänsyn till när det gäller val av plats för den här institutionen.

Sverige har som utgångspunkt att vi ger vårt stöd till en enkel och billig lösning när det gäller att flytta den här myndigheten, och platsen bör gärna vara mer lättillgänglig än Bramshill. Vi kommer i första hand att förorda att det nya sätet blir i Haag. Det är både lättillgängligt och innebär en närhet till Europol och Eurojust. Men vi kommer inte att motsätta oss någon av de andra kandidaterna om Haag röstas bort. Ur ett nordiskt perspektiv är vi förstås lite extra positiva till den finska kandidaturen Tammerfors. Vi kommer att vara mycket praktiska och se till att det blir så enkelt som möjligt. Så kommer vi att rösta, men förhoppningen är att man kan enas om en placering i Haag.

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns stöd både för regeringens ståndpunkt och för regeringens här redovisade inriktning. Då har vi både hängslen och livrem på den punkten.

Vi lämnar punkt 10, och jag undrar om det finns något att nämna under punkt 14.

Anf. 33 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Jag vill gärna nämna detta med civila förmågor inom EU:s gemensamma utrikes- och försvarspolitik. Den frågan kommer att diskuteras vid rådsmötet på initiativ av EU:s utrikestjänst. Blicken är riktad mot Europeiska rådet i december. Man väntar att rådet då ska diskutera ett antal slutsatser om den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik.

Det är tre frågeområden som förbereds. Det första är ökad effektivitet och genomslag för EU:s gemensamma utrikes- och försvarspolitik. Det andra är stärka militära och civila förmågor, och det tredje är en stärkt försvarsindustri samt marknadsfrågor.

En överväldigande del av de nuvarande missionerna är civila till sin karaktär och till sitt mandat. Många av målen för missionerna är på just det rättsliga området. Det är därför jag lyfter upp detta. Det avspeglas i vilken personal man har. Det är många poliser, åklagare och i övrigt rättsvårdande personal som man sänder ut som experter i de här missionerna.

Vi tycker att det är bra om EU:s civila förmågor fortsatt kan stärkas och utvecklas, men då krävs det också bättre synergier mellan EU:s prioriteringar och EU:s instrument för inre och yttre säkerhet. Och det krävs bättre koordinering och samstämmighet mellan de olika instrumenten och policyområdena.

Jag delar uppfattningen att det behövs tydliga arrangemang för samarbetet mellan EU:s myndigheter på RIF-området och EU:s utrikesmissioner. Det är nog nödvändigt om vi ska kunna använda de gemensamma resurserna på ett mer samstämmigt och effektivt sätt. Det är detta vi kommer att diskutera.

För mig som justitieminister är det av stor vikt att vi som förfogar över och ansvarar för resurser som ska skickas ut i civila missioner också ska vara konsulterade och involverade i planeringen av missionerna. För det krävs relevant civil kompetens i EU:s utrikestjänst och ändamålsenliga strukturer, och det finns en del att göra för att det ska bli så.

Anf. 34 JENS HOLM (V):

Och vad tycker du om en stärkt europeisk försvarsindustri, som du nämner?

Anf. 35 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Det har jag som justitieminister ingen uppfattning om, eller det ska jag i alla fall inte uttala mig om.

Anf. 36 JENS HOLM (V):

Jag tycker bara att det känns udda att den frågan är uppe på dagordningen. Jag blir lite orolig om det ska fattas beslut – det kanske det inte ska – eller om man ska föra en diskussion om hur man ska stärka försvarsindustrin. Det är någonting som vi inte backar upp i alla fall.

Anf. 37 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Herr ordförande! Jag tror att jag uttryckte mig lite krångligt. Den frågan kommer att vara med på Europeiska rådet. Jag beskrev de tre områden som man ska diskutera där. Det som är relevant för RIF-rådet är

naturligtvis vad som sker när vi skickar ut poliser, åklagare och annan personal, vilka ofta ingår i EU:s missioner. Det tycker jag är en mycket bra del av den verksamheten. I krisdrabbade områden är ofta just stöd till lagföring och rättsuppbyggnad nödvändigt.

Det jag försökte peka på i mitt svar och som vi kommer att föra fram i diskussionerna – det är inte säkert att jag hinner vara med på den diskussionen – är just att när man sätter mål och planerar för de här missionerna är det viktigt att man också involverar rättsvårdande myndigheter och dem som ska leverera personal i det arbetet. Erfarenheten är att man ibland inte har tänkt på det, och då får man inte riktigt rätt struktur eller rätt form av insats för att det ska fungera tillräckligt effektivt. Det gör att det ibland blir haltande.

Det är lite grann den underförstådda kritiken som jag tycker att man måste föra fram, och den för vi ofta fram. Ska vi skicka ut poliser, domare eller andra på de här uppdragen vill jag att de ska kunna göra en bra insats. Syftet är att ta den diskussionen med mina kolleger. Jag lovar att vi inte ska tala om försvarspolitik.

Anf. 38 ORDFÖRÅNDEN:

Däremot återkommer både försvarsministern och statsministern före Europeiska rådet i de huvudsakliga delarna av detta.

Jag tackar för informationen under den sista punkten 14 och ber att få önska justitieministern med medarbetare en trevlig helg.

2013/14:3

4 oktober

**2 § Rättsliga och inrikes frågor
Statssekreterare Minna Ljunggren**

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 6–7 juni 2013

Återrapport från informellt ministermöte den 18–19 juli 2013

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 7–8 oktober 2013

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar statssekreterare Minna Ljunggren välkommen till EU-nämnden.

Jag inleder med att fråga om det finns några A-punkter. Det finns det inte. Då frågar jag om det finns något att säga, statssekreteraren, med anledning av återrapport från möte i rådet den 6–7 juni eller det informella ministermötet den 18–19 juli.

Anf. 40 Statssekreterare MINNA LJUNGGREN:

Som ni säkert har sett är dagordningen för det här RIF-rådet inte lika lång som vanligt. Vi räknar dock med heldagsmöten eftersom ordförandeskapet har valt att sammankalla de östliga partnerskapsländerna för ett möte i anslutning till RIF-rådet. Syftet är att diskutera olika frågor av gemensamt intresse med partnerskapsländerna. Det rör bland annat frågor om migration och rörlighet.

Innan vi går in på dagordningen för det kommande rådsmötet ska jag inleda med en återrapportering.

Vid RIF-rådet den 6–7 juni diskuterades några av de punkter som vi kommer att återkomma till i dag. Det gäller till exempel frågan om fri rörlighet och situationen i Syrien. Jag återkommer därför till de frågorna om en liten stund och tänkte i övrigt be att få hänvisa till den skriftliga återrapporteringen.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under den punkten och går vidare till punkt 6, punkt 8 och punkt 9, som är Övriga frågor. Jag undrar om det finns något att säga beträffande dem.

Anf. 42 Statssekreterare MINNA LJUNGGREN:

Nej.

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under den punkten och går vidare till punkt 11, Frågor som rör den fria rörligheten för personer. Det är en informationspunkt.

Anf. 44 Statssekreterare MINNA LJUNGGREN:

På RIF-rådet ska kommissionen presentera en interimrapport om frågor som rör den fria rörligheten för personer. Bakgrunden är ett brev från april i år där ansvariga ministrar i Storbritannien, Nederländerna, Österrike och Tyskland tog upp utmaningar med den fria rörligheten för EU-medborgare och deras familjemedlemmar. De pekade på ökade kost-

nader för skolgång, sjukvård, boende och försörjningsstöd i de medlemsstater som tar emot EU-medborgare. De anser också att det saknas effektiva sanktioner för att motverka missbruk.

På initiativ av de fyra brevskrivarna sattes frågan på dagordningen inför RIF-rådet i juni 2013. Det irländska ordförandeskapet hänvisade då frågan till expertgruppen för fri rörlighet, Freemo. Berörda medlemsstater uppmanades att lämna in uppgifter och statistik avseende det påstådda missbruket av den fria rörligheten.

Kommissionen presenterar nu en interimrapport mot bakgrund av den information som medlemsstaterna har lämnat in. Kommissionen avser att presentera den slutliga rapporten vid RIF-rådet i december 2013.

Anf. 45 MARIA FERM (MP):

Jag vill bara göra en snabb kommentar om vikten av att Sverige värnar den fria rörligheten i EU. Jag vet att det är en åsikt som ni ställer er bakom. Men just när det kommer antiziganistiska tendenser från enskilda medlemsstater är det som allra viktigast att vi står upp för den fria rörligheten för alla oavsett etnicitet.

Anf. 46 Statssekreterare MINNA LJUNGGREN:

Regeringen står givetvis bakom den fria rörligheten. Vi har ingen annan åsikt.

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen under punkt 11 och går vidare till punkt 12, Syrien: Skydd av flyktingar, den senaste händelseutvecklingen. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 48 Statssekreterare MINNA LJUNGGREN:

På rådsmötet nästa vecka ska vi få nya lägesrapporter från Easo, Frontex och kommissionen om den senaste utvecklingen angående den syriska flyktingsituationen. Därefter följer en diskussion om migrationsströmmarna i regionen och till EU.

Sedan migrationsminister Billström var här förra gången inför rådsmötet den 6–7 juni har situationen i Syrien förvärrats ytterligare. Den 17 september konstaterade FN:s vapeninspektörer att kemiska stridsmedel har använts mot den syriska civilbefolkningen. Det är inte bara en krigsförbrytelse utan även ett brott mot mänskligheten.

Enligt FN:s bedömning har minst 100 000 människor nu fallit offer för våldet i Syrien. I genomsnitt lämnar 6 000 personer landet varje dag. En tredjedel av Syriens befolkning bedöms nu befinna sig på flykt inom eller utom landet. Prognoser pekar på att andelen kan fördubblas till årets slut. Omkring hälften av syrierna på flykt är barn, de flesta under elva år.

Den största delen av människorna på flykt stannar kvar i grannländerna. Syriska flyktingar som registreras eller väntar på att registreras av UNHCR i grannländerna uppgår till över 2,1 miljoner. Majoriteten av dessa, 765 000 människor, befinner sig i Libanon, 525 000 i Jordanien, 495 000 i Turkiet och 195 000 i Irak. Det är därför angeläget att EU och

medlemsstaterna fortsätter att stödja UNHCR, IOM och andra organisationer som är involverade i det humanitära arbetet.

Som ni redan känner till är Sverige en av de största humanitära givarna till krisen i Syrien. Hittills i år har Sverige avsatt mer än 425 miljoner kronor till att hantera den akuta krisen i Syrien och dess grannländer.

Under 2012 var Sverige en av de tio största givarna till Syrien. Det samlade svenska stödet till UNHCR under 2012 uppgick till 819 miljoner kronor. Stödet gjorde Sverige till den tredje största bilaterala givaren till UNHCR, efter USA och Japan. Vi har även löpande beredskap och beviljar extra medel efter bedömda behov på marken.

Närmare 50 000 syriska medborgare har sökt skydd i Europa sedan krisen inleddes i april 2011. Över 35 000 av dem har sökt sig till Sverige och Tyskland. Hittills i år har närmare 9 500 syriska medborgare ansökt om asyl i Sverige. Givetvis ska det inte spela någon roll var i EU syrier söker skydd. Sverige fortsätter därför att insistera på att det är av yttersta vikt att samtliga medlemsstater tillämpar det gemensamma regelverket och att de personer som kommer till EU och är i behov av internationellt skydd bereds det.

Som ni vet beslutade Migrationsverket den 2 september att asylsökande från Syrien i normalfallet ska få permanent uppehållstillstånd. Anledningen är att konflikten har förvärrats och förväntas bli utdragen. Tidigare beviljade Migrationsverket tidsbegränsade uppehållstillstånd i ungefär två tredjedelar av ärendena, framför allt i de ärenden där barn inte direkt berördes.

Migrationsverkets beslut är inte ovanligt utan tvärtom väntat. Utgångspunkten är nämligen att permanent uppehållstillstånd ska beviljas då det är någon som har ett skyddsbehov enligt utlänningslagen. Permanent uppehållstillstånd är alltså huvudregeln i den svenska lagstiftningen och har varit det under lång tid.

Jag är mycket stolt över den svenska asylpolitiken, inte minst med tanke på situationen i Syrien. Det ansvar som Sverige tar behöver fler axla. Fler länder i och utanför EU måste göra mer.

I ljuset av gårdagens tragedi, då minst 130 personer omkom när en båt förliste utanför den italienska ön Lampedusa, är det uppenbart att EU måste se över de legala vägarna för migranter att nå Europa. Om alla tog emot lika många kvotflyktingar som Sverige skulle EU gemensamt kunna hjälpa ca 100 000 personer.

Sverige kommer därför att vid rådsmötet på tisdag kräva att fler av EU:s medlemsstater accepterar att ta emot kvotflyktingar och ökar sina kvoter. I den situation som nu råder ser jag det som det snabbaste, säkraste och mest humana sättet för EU att bidra till att lindra den svåra situationen i Syrien och dess grannländer.

Anf. 49 EVA-LENA JANSSON (S):

Tack, statssekreteraren, för rapporten!

Vi hade den här frågan uppe i socialförsäkringsutskottet i går. Just händelsen utanför Lampedusa sätter frågan i ett särskilt ljus. Enligt uppgifter var det personer från Somalia, Eritrea och Syrien på båten. Det som hände var naturligtvis fruktansvärt.

Vi delar regeringens ståndpunkt att det är viktigt att hela EU gemensamt tar ett ansvar i de här frågorna. Men med anledning av det som

statssekreteraren nu säger om kvotflyktingsystemet undrar jag: Kommer det att innebära att Sverige höjer sin kvot när det gäller antalet kvotflyktingar? Förra året lyckades vi inte uppnå den kvot som vi hade åtagit oss, även om vi tar emot väldigt många asylsökande på annat sätt. Det är en fråga till statssekreteraren.

2013/14:3
4 oktober

Anf. 50 JENS HOLM (V):

I ljuset av den tragiska händelsen i går utanför Lampedusa gladdes jag åt att läsa Svenska Dagbladet i morse och också höra presentationen här, att Sverige vill verka för att det ska finnas fler legala vägar in i Europa. Just det faktum att Europa bygger upp en sorts mur runt omkring sig tror jag gör att människor blir alltmer desperata och tvingas ta till desperata metoder för att kunna söka asyl till exempel.

Därför skulle jag vilja fråga om den svenska regeringen är beredd att öppna upp för att man ska kunna söka asyl på plats via ambassaderna i fler länder. Det tror jag skulle vara ett sätt att förhindra den här desperationen, och det skulle vara ett mycket konkret sätt att bidra till ytterligare en legal väg in i Europa.

Anf. 51 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag har tidigare nämnt att jag inte tror att lösningen på problemet är att vi öppnar upp fler vägar för att människor ska kunna ta sig till Sverige eller Europa, även om jag tycker att det är jättebra om Europa är med och tar ett större ansvar vad gäller flyktingar. Vi ska kombinera att både ta emot flyktingar och hjälpa flyktingar på plats.

Min bedömning är likväl att det handlar om ett så stort antal människor som behöver stöd och hjälp att det inte finns någon möjlighet att hjälpa alla människor på plats här i Sverige. Dessutom är det billigare och innebär att man kan hjälpa betydligt fler om man gör det på plats eller i närområdet jämfört med om man hjälper de människor som kommer hit.

Jag hade därför helst sett att man från Sveriges och EU:s sida skulle öka stödet till UNHCR och framför allt också få med EU på noterna för att hjälpa de här människorna – det handlar om väldigt många människor i Syrien. Sedan är Syrien inte den enda konflikten i världen.

Vi hade gärna sett att man från Sveriges sida hade åkt ned till EU och påtalat behovet av att stärka UNHCR:s arbete i första hand.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Ska vi uppfatta det som en avvikande mening från Sverigedemokraterna?

Anf. 53 JOHNNY SKALIN (SD):

Ja.

Anf. 54 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat.

Anf. 55 MARIA FERM (MP):

Tack för informationen och ståndpunkten från regeringen! Jag tycker också att Sverige uppträder föredömligt i den här situationen, både genom att vi tydligt ger permanent uppehållstillstånd till personer som flyr från inbördeskrig och genom att vi verkar för att andra länder ska ta ett större ansvar när det gäller kvotflyktingar till exempel. Det är något som Sverige har jobbat med under lång tid, och det är viktigt att vi fortsätter med det, inte minst nu.

Som flera andra tycker jag att det är fruktansvärt att läsa om den stora katastrofen från i går. Det är väl över 130 personer som har dött hittills, och den siffran kommer säkert att stiga. Då tror jag att det är ännu viktigare att inte låsa sig vid en enda åtgärd utan att Sverige initierar en diskussion om fler legala vägar för att kunna ta sig till EU för att söka asyl över huvud taget. Det finns ju många olika sätt att göra det på. Många är förknippade med praktiska problem och även en bristande politisk vilja bland många medlemsstater – det är väl det som främst sätter käppar i hjulet.

Jag skulle tycka att det vore viktigt att Sverige initierade en diskussion om det och även om ett vidarebosättningsprogram inom EU och inte bara i grannskapsområdet till Syrien.

Vi har inte haft någon diskussion om det tidigare, så därför tror jag att det blir någon typ av avvikande mening. Jag ser fram emot ett svar.

Anf. 56 Statssekreterare MINNA LJUNGGREN:

Till att börja med skulle jag vilja säga några ord om detta med att höja kvoten. Jag vill lyfta fram att Sverige har den absolut högsta kvoten och tar emot flest kvotflyktingar i Europa redan i dag. I dagsläget har vi inga planer på att höja den egna kvoten. Om däremot, som jag lyfte fram tidigare, samtliga länder i Europa hade lika stor kvot som Sverige i jämförelse med folkmängden skulle vi gemensamt kunna vidarebosätta 100 000 personer i Europa. Det anser jag får större effekt än om vi höjer vår kvot något.

Det är det vi kommer att lyfta fram och arbeta hårt för när vi träffar våra kolleger i Europa nästa vecka.

Vad gäller fler lagliga vägar in och frågan om att söka asyl på plats när man är i en konfliktsituation vill jag säga att det finns olika förslag som brukar komma upp. Man brukar tala om asylvisering, och man kan också tala om att söka asyl på ambassad.

Det är intressanta förslag, och vi kommer givetvis att titta med stort intresse på alla förslag som läggs på bordet. Den typen av förslag kräver däremot, som jag ser det, rätt så långa politiska och juridiska processer, och de kommer inte att lösa den situation som vi har för handen. Därför anser jag att det mest effektiva och humanitära och det verktyg som vi bör tillgripa i just den här situationen är att utvidga vårt kvotflyktingssystem i Europa.

Sedan vill jag angående frågan om att ställa bistånd mot flyktingmottagande i Sverige säga att det inte handlar om antingen eller utan om både och. Om man anser att man enbart ska koncentrera sina insatser till regionen har man inte tittat på hur det ser ut i regionen. Regionen har redan tagit ett mycket stort ansvar. De allra flesta flyktingar befinner sig också i regionen, i närområdet. Där jobbar UNHCR, IOM och andra

humanitära organisationer mycket hårt på att få vardagen att fungera på något sätt för dessa människor.

Det Sverige och EU:s medlemsstater behöver göra är att agera solidariskt och ställa upp och avlasta regionen, för att konflikten inte ska sprida sig.

Anf. 57 JENS HOLM (V):

Jag skulle vilja meddela att vi anmäler avvikande mening. Den bygger på att vi tycker att det ska ges fler lagliga sätt att komma in i Europa. Jag har skrivit några rader om det och kan lämna in dem sedan.

Anf. 58 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning. Det har anmälts avvikande mening från Sverigedemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet, men de är inte likalydande.

Då går vi vidare till punkt 13, Första årliga omplaceringsforumet den 25 september 2013. Det är en informationspunkt.

Anf. 59 Statssekreterare MINNA LJUNGGREN:

Under denna punkt kommer kommissionär Cecilia Malmström att återrapporera från det omplaceringsforum som hölls i Bryssel den 25 september. Det rör sig alltså om en informationspunkt och är inte en diskussion om hur en eventuell omplaceringsmekanism ska utformas.

Frågan om solidaritet inom EU på asylområdet är viktig. Trots gemensam lagstiftning finns det fortfarande stora skillnader mellan medlemsstaterna vad gäller mottagande av asylsökande och hur många som beviljas skydd. Det är därför positivt att kommissionen arbetar aktivt med solidaritetsfrågan.

Sverige har i de diskussioner om solidaritet som ägt rum under de senaste åren haft utgångspunkten att ett välfungerande gemensamt europeiskt asylsystem, där alla medlemsstaters nationella system är i linje med den gemensamma lagstiftningen och där asylsökande får sin ansökan prövad på ett likvärdigt sätt, är den viktigaste garantin för solidaritet. Det ska även finnas möjligheter till ytterligare stöd när det finns ett konkret behov. Jag anser att ett sådant stöd i första hand ska riktiga in sig på kapacitetsbyggande insatser och praktiskt samarbete.

Anf. 60 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under den punkten, och vi tackar statssekreteraren med medarbetare för närvaron i EU-nämnden i dag och önskar en trevlig helg.

**3 § Transport, telekommunikation och energi (transport)
Statssekreterare Ingela Bendrot**

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för transport,
telekommunikation och energi (transport) den 10 juni 2013**

Återrapport från informellt ministermöte den 15–16 september 2013

**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
transport, telekommunikation och energi (transport) den 10 oktober
2013**

Anf. 61 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar statssekreterare Ingela Bendrot med medarbetare välkomna till EU-nämnden. Jag undrar inledningsvis om det finns några A-punkter. Det finns det. Då, statssekreteraren, undrar jag om det finns någonting att säga med anledning av möte i rådet den 10 juni respektive det informella ministermötet den 15–16 september.

Anf. 62 Statssekreterare INGELA BENDROT:

Herr ordförande! Jag representerade Sverige på bägge mötena. Om ni vill kan jag gå in lite på de punkter som var uppe för diskussion.

Anf. 63 ORDFÖRANDEN:

Man verkar vara nöjd med den skriftliga information som har kommit. Då tackar vi för informationen under den punkten och går vidare till Luftfart. Punkt 4 gäller förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning om fastställande av gemensamma regler om kompensation och assistans till passagerare vid nekad ombordstigning och inställda eller kraftigt försenade flygningar. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 64 Statssekreterare INGELA BENDROT:

Herr ordförande! Det är en viktig fråga. Den handlar om konsumenträttigheter. Som ordföranden sade handlar det om två EU-förordningar som behandlar flygpassagerares rättigheter; det gäller rätt till assistans eller till ersättning. På ministermötet kommer man att hålla en riktlinjebatt.

Jag ska strax gå in på de olika sakfrågorna, men låt mig först säga några ord om förhandlingarna. Tanken med kommissionens förslag är att bibehålla en hög skyddsnivå för passagerare som råkar ut för kraftiga förseningar, inställda flyg eller liknande störningar. Samtidigt vill man givetvis minska den ekonomiska belastningen för flygbolagen i vissa avseenden eftersom flygbolagen lever i en hård konkurrenssituation. Det handlar till exempel om flygbolagens skyldighet att tillhandahålla hotellrum under en lång tidsperiod. Ett sådant exempel var det isländska vulkanutbrottet 2010. Då fick flygbolagen under en lång tid betala hotellrum för väldigt många passagerare.

I dagens förordning finns ingen begränsning av flygbolagens ansvar, och många bolag fick efter vulkanutbrottet ekonomiska problem. Det vill man åtgärda genom att sätta en tidsgräns för flygbolagens ansvar vid extraordinära omständigheter. Samtidigt stärker man skyddet för passa-

gerarna på ett antal andra punkter. Det gäller bland annat flygbolagens skyldighet att snabbare tillhandahålla assistans vid förseningar.

Förslaget handlar mycket om att skapa balans mellan passagerarnas rättigheter å ena sidan och flygbolagens ekonomiska situation å andra sidan. Sverige anser att kommissionen i stort sett har hittat en bra avvägning mellan passagerarnas rättigheter och flygbolagens intressen. Att regelverket förtydligas kommer att gynna både passagerare och flygbolag. Man får därmed bättre förutsättningar att konkurrera på lika villkor.

Låt mig nu gå in på de frågor som ska diskuteras vid rådsmötet. Den första handlar om vilket skydd passageraren ska ha när hon eller han har bokat en sammanhängande resa med flera olika flygbolag och missar sin flygförbindelse på grund av försening hos det första flyget. Den andra frågan handlar om hur kompensationssystemet ska vara utformat vid kraftiga förseningar.

När det gäller frågan om anslutande flygförbindelse är det viktigt att passagerarna har rätt till ersättning och assistans även om det är olika flygbolag som utför transporten. Det ska vara tydligt och klart för passageraren vilket bolag hon eller han ska vända sig till vid den typen av försening. Från regeringens sida ser vi praktiska fördelar med kommissionens förslag eftersom man får en tydlighet i systemet. Det innebär att det är det flygbolag som ansvarar för den anslutande förbindelsen som ska tillhandahålla assistansen. Flygbolagen kan därefter sinsemellan göra upp om vem som slutligen ska stå för de olika kostnader som uppkommer.

Den andra frågan handlar om ersättningens storlek. Där kan regeringen i och för sig diskutera olika sätt att beräkna ersättningen. Det är mycket viktigt att resenärernas rättigheter totalt sett inte urholkas. Det kan finnas andra lämpliga sätt att beräkna ersättningarna, men innan vi slutligen tar ställning till frågan vill vi ha ytterligare analyser av och diskussioner om hur dessa metoder skulle påverka såväl resenärernas rättigheter som konkurrensvillkoren på flygmarknaden. Regeringen kommer därför att efterlysa ett sådant underlag från ordförandeskapet eller kommissionen under de kommande förhandlingarna.

Efter denna ganska mångordiga redovisning undrar jag om ni har några frågor. Jag ska i så fall försöka svara på dem.

Anf. 65 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag håller med regeringen om att vissa åtgärder kan vara lämpliga i de här frågorna, men när det till exempel gäller ersättningstrappan innebär det att det på något sätt skulle vara okej att flygbolaget inte följer avtal för att det exempelvis är en längre flight. Om man åker långt förlänger man trappan. Tidigare kunde man få ersättning efter tre timmar om man åkte på en kort resa. Nu förlänger man den tiden till fem timmar och för längre resa till tolv timmar.

Det innebär att om man som resenär vill komma fram i tid måste man planera för att en flight kan bli fem timmar försenad, att man kanske måste ta ett tidigare flyg om man ska åka till ett viktigt möte någonstans i världen. Det menar jag innebär en försämring för konsumenterna som kanske är lite oförsvarbar. Man måste som konsument kunna ställa krav på flygbolagen, att planen kommer fram i tid så att man kan komma i tid till sitt möte och så vidare. Vi invänder mot den biten i avtalet.

Sedan undrar jag om det som till exempel gäller gravida och funktionshindrade. De måste säga till 48 timmar innan de åker med flyget att de förväntar sig att en flygning kan bli försenad. I annat fall får de ingen ersättning eller hjälp eller stöd om de inte kan ta sig hem igen på sin resa. Det tycker jag verkar vara en märklig väg att gå.

Ska det verkligen vara så i avtalet, som i alla fall jag förstått det, att man i förväg måste berätta att man har farhågor om att kanske inte komma fram i tid? Jag tycker att det vore lämpligt om man från Sveriges sida kunde få bort den delen från avtalet. Det är mina synpunkter.

Anf. 66 Statssekreterare INGELA BENDROT:

Det handlar mycket om att skapa ett tydligare regelverk där alla ska veta vad som gäller. Det gäller både passagerarna och flygbolagen. Som jag sade tidigare handlar det om att skapa en balans mellan dessa intressen, att se till passagerarnas rättigheter men också ta hänsyn till att många flygbolag har en tuff ekonomisk konkurrenssituation. Då har man vägt dessa intressen mot varandra.

Jag undrar om inte Johan Schelin, som är docent vid Stockholms universitet och vår expert i det här arbetet, skulle kunna ge ytterligare kommentarer med anledning av Johnny Skalins frågor.

Anf. 67 Docent JOHAN SCHELIN:

Jag sköter alltså förhandlingarna för Justitiedepartementets räkning i Bryssel.

Kommissionen har valt, precis som noterades, att öka tiderna, men sedan har man kompenserat det i förhållande till passagerarna genom att ställa större krav på att man snabbare än i dag ska få en ombokning. Där har skett en förskjutning, men det balanseras av andra åtgärder och av andra delar i förslaget. Så ser det ut i dagsläget.

Kommissionen har varit angelägen om att inte försämrade förpassagerarna men samtidigt få till stånd en balans som kanske är något rimligare i vissa avseenden.

Anf. 68 BÖRJE VESTLUND (S):

Herr ordförande! När det gäller just den här frågan känner jag inte igen regeringens ståndpunkt i konsumentfrågor. Det säger jag med tanke på alla andra konsumentfrågor vi har att avgöra. Det gäller både när vi talar om konsumentfrågor generellt och frågor inom det område där jag är inblandad, nämligen energifrågorna. Där har vi haft en mycket hårdare linje och sagt att konsumenternas intressen måste vara det primära i dessa sammanhang och det är dem vi ska skydda.

Nu börjar det talas om att det kanske inte är så viktigt att man får alla övernattningar vid en större händelse som exempelvis askmolnet. Vad ska den göra som inte har möjlighet att själv betala hotellrummet? Jag måste säga att det är ett resonemang som inte överensstämmer med regeringens resonemang i konsumentfrågor i övrigt. Jag skulle gärna vilja ha en kommentar till det. Det är inte så regeringen brukar bära sig åt när man diskuterar just de frågorna.

Ordförande! Tack, statssekreteraren, för föredragningen! Jag har en fråga om konkurrensneutraliteten eftersom det sätts någon typ av bas för vilka tidsramar som ska följas. Om företag vill konkurrera och vara bättre än andra, kan de då fortfarande göra det eller blir det fel i det här systemet?

Anf. 70 Statssekreterare INGELA BENDROT:

I de förhandlingar som varit har Sverige tillsammans med Finland hårdare drivit de frågor som handlar om just flygpassagerarnas rättigheter. Det finns länder som haft en annan inställning, till exempel Nederländerna och Storbritannien, som mer värnat flygbolagens ekonomiska situation och konkurrensmöjligheter. Det är i alla förhandlingar fråga om en avvägning mellan olika intressen.

Den fråga som Désirée Pethrus ställde angående flygbolagens möjligheter att erbjuda ännu bättre villkor skulle jag vilja be docent Schelin svara på.

Anf. 71 Docent JOHAN SCHELIN:

Det som gäller för alla dessa passagerarförordningar är att de utgör minimiregleringar. Ett bolag kan därför alltid erbjuda bättre villkor. Det fungerar alldeles utmärkt.

Anf. 72 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, och jag har inte noterat någon avvikande mening.

Vi går vidare till punkt 5. Det gäller förlängningen till 2024 av det gemensamma företaget för flygledningstjänsten Sesar. Frågan är ny och det är en beslutspunkt.

Anf. 73 Statssekreterare INGELA BENDROT:

Rådet ska besluta om en ståndpunkt när det gäller ett förslag om att förlänga mandatet för det gemensamma bolaget Sesar. Förlängningen gäller från 2016 till 2024. Sesar är den tekniska pelaren inom utvecklingen av det gemensamma europeiska luftrummet och ansvarar för en utveckling av teknisk utrustning för flygtrafikledning.

Förlängningen beror på att man bedömer att det behövs ytterligare tid för denna utveckling men också för att kunna fortsätta viss utveckling av produkter och procedurer när ny utrustning successivt tas i bruk.

Regeringen vill här framhålla att det är marknadens uppgift att stå för introduktionen av den nya tekniken med installation av ny utrustning ombord på flygplan och på marken. Industrin deltar dock i utvecklingsfasen med cirka en tredjedel av kostnaderna. Men de offentliga medlen ska begränsas till denna fas och inte användas till att marknadsföra och introducera nya produkter på marknaden.

Regeringen är tveksam till att förlängningen behöver utsträckas så länge som till åtta år men inser att en majoritet av medlemsstaterna i rådet stöder kommissionens förslag. Det är det läge som råder.

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi går vidare till punkt 6, Det fjärde järnvägspaketet. Det gäller rådets direktiv om järnvägssäkerhet. Det är en ny fråga och en beslutspunkt.

Anf. 75 Statssekreterare INGELA BENDROT:

Förslaget till omarbetat järnvägssäkerhetsdirektiv ingår i det fjärde järnvägspaketet, som ni säkert känner till. Paketet syftar till att skapa en inre marknad där europeiska järnvägsföretag fritt kan erbjuda järnvägs transporter utan att begränsas av onödiga tekniska och administrativa hinder.

Det förslag som nu är uppe för diskussion har två huvudsyften, dels ska det leda till kortare ledtider och lägre kostnader för utfärdande av säkerhetsintyg, dels ska det effektivisera processen för utvecklande av harmoniserade säkerhetsbestämmelser.

Regeringen avser att rösta för att TTE-rådet antar ett beslut om allmän inriktning för förslaget. Vi bedömer att det på sikt kommer att bidra till kortare ledtider och lägre kostnader för utfärdande av säkerhetsintyg. Vi bedömer också att förslaget kan bidra till en effektivisering av regelutvecklingsprocessen på säkerhetsområdet.

Efter att förhandlingarna i rådsarbetsgruppen har avslutats kvarstår ett svenskt förbehåll. Det gäller direktivets artikel 4 som reglerar ansvaret för järnvägssäkerheten. I denna artikel anges som huvudprincip att infrastrukturförvaltare och järnvägsföretag ska vara ansvariga för järnvägssystemets säkra drift.

Därutöver, vilket är en nyhet, anges att aktörer som levererar tjänster och produkter till infrastrukturförvaltare och järnvägsföretag ska vara självständigt ansvariga för att utföra sina uppgifter på ett säkert sätt. Härigenom skapas i realiteten en oklarhet när det gäller ansvaret. Flera aktörer kommer att bära ansvar för delvis samma saker. Det blir både en överlappning och en otydlighet. I praktiken kan det leda till att ingen tar ansvaret. Detta har påtalats från vår sida under hela förhandlingen, men majoriteten av medlemsstaterna samt kommissionen anser inte att det är ett problem.

Slutsatsen är att regeringen vid TTE-rådets möte kommer att begära att Sverige får en deklaration bifogad till protokollet. Deklarationen kommer att uttrycka vår oro över att ändringen av artikel 4 skapar just en sådan oklarhet, vilket i förlängningen kan leda till negativa säkerhetseffekter och försvagad konkurrenskraft för järnvägen.

Anf. 76 JENS HOLM (V):

Man har i de tidigare järnvägspaketen talat mycket om avregleringar av järnvägen i Europa. Jag undrar om det inom ramen för det fjärde järnvägspaketet finns möjlighet för ett land att förstatliga järnvägen och säga att staten får sköta det eftersom det har blivit så mycket strul och förseeningar. Det blev bara dyrare och sämre genom avregleringen. Skulle ett land kunna förstatliga järnvägen?

Anf. 78 Statssekreterare INGELA BENDROT:
Jag tycker inte det.

Anf. 79 ORDFÖRANDEN:
Den återkommer kanske så att det finns möjlighet att ställa den frågan i ett annat sammanhang.

Anf. 80 JENS HOLM (V):
Ni menar alltså att det nu bara handlar om säkerhetsaspekten inom ramen för det fjärde järnvägspaketet.

Anf. 81 Statssekreterare INGELA BENDROT:
Det är många olika rättsakter som finns inom ramen för det fjärde järnvägspaketet, och detta är en av de frågor som vi lägger mycket energi på just nu, arbetar med och analyserar. Då är det olika frågor som skjuts framåt i processen. I dag är det frågan om järnvägssäkerhet som är uppe till diskussion.

Anf. 82 ORDFÖRANDEN:
Det handlar alltså om driftsäkerheten.
Jag konstaterar sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende.
Vi går vidare till punkt 7 som gäller Europeiska byrån för GNSS, Global Navigation Satellite System. Frågan är ny för nämnden och det är en beslutspunkt.

Anf. 83 Statssekreterare INGELA BENDROT:
Förhandlingarna om den fleråriga budgetramen för satellitnavigeringsprogrammet Galileo och Egnos är nu i princip avslutade. Resultatet blev en budget som ligger nära de 7 miljarder euro som kommissionen föreslagit för perioden 2014–2020.

Genomförandet av programmet som tidigare varit kraftigt försenat tuffar nu på, och fyra satelliter är nu uppe i omloppsbanor och verkar fungera bra. De kommer under hösten att överlämnas till kommissionen som är den juridiska ägaren av systemet. Tyvärr har vi fått indikationer på att nya förseningar kan inträffa för de satelliter som ska skjutas upp under 2014.

De regler som styr verksamheten för EU-myndigheten GNSS-byrån i Prag behöver uppdateras för att passa in på de nya uppgifter som byrån har fått under den kommande budgetperioden. Arbetet med förslaget till uppdateringar har löpt ganska smidigt i rådet, även om den oberoende säkerhetsackrediteringen skapat visst huvudbry. Det har slutligen gått att uppnå en bra balans i denna fråga.

Med denna beskrivning undrar jag om det finns några frågor.

Anf. 84 JENS HOLM (V):

Vi har tidigare uttryckt vår skepsis, minst sagt, mot detta projekt. Jag vill uttrycka den igen och anmäla avvikande mening. Vi anser att Sverige borde säga att EU lägger ned Galileoprojektet. De håller aldrig budgeten, det är ingenting som fungerar, och det finns redan fungerande satellitsystem som vi skulle kunna använda oss av.

Anf. 85 Statssekreterare INGELA BENDROT:

Detta är en fråga som har diskuterats länge. Kersti Karlsson som har följt förhandlingarna under många år kanske har någon ytterligare kommentar att framföra i frågan.

Anf. 86 Ämnesrådet KERSTI KARLSSON:

Jag kan bara säga att flera olika regeringar sedan 2001 har ställt sig bakom att projektet genomförs, efter stor möda och många diskussioner.

Anf. 87 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för den kompletteringen.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i frågan, men jag har noterat avvikande mening från Vänsterpartiet.

Anf. 88 MARIA FERM (MP):

Jag instämmer i den avvikande meningen från Vänsterpartiet.

Anf. 89 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar avvikande mening från såväl Vänsterpartiet som Miljöpartiet de gröna.

Vi går vidare till punkt 8, och vi är då inne på sjöfart. Det gäller Europeiska sjösäkerhetsbyråns åtgärder i fråga om insatser vid förorening från fartyg och vid havsföroreningar från olje- och gasanläggningar. Det är en beslutspunkt.

Anf. 90 Statssekreterare INGELA BENDROT:

Vid rådsmötet kommer ordförandeskapet att lämna förslag till allmän riktlinje om finansieringen av Europeiska sjösäkerhetsbyrån, Emsa. Det handlar om insatser vid föroreningar från fartyg och vid havsföroreningar från olje- och gasanläggningar.

Kommissionen föreslog ursprungligen en utökning av finansieringsramen för kommande sjuårsperiod jämfört med den förra. Samma belopp föreslås nu av ordförandeskapet. Även om ökningen är marginell – 6 ½ miljoner euro – och Emsas uppgift numera även ska omfatta olje- och gasanläggningar har den svenska regeringen invänt mot beloppet då vi generellt sett är mycket tveksamma till att genomföra budgetökningar. Emsa borde i första hand effektivisera och prioritera för att kunna ta hand om dessa nya uppgifter och att då göra det inom den befintliga ramen.

I Coreper förordade den svenska regeringen tillsammans med några andra länder en oförändrad budget. Men det räckte inte till för att skapa en blockerande minoritet. Regeringens förslag till handlingslinje är därför att inte motsätta sig ordförandeskapets förslag till allmän riktlinje mot bakgrund av den förhandling som har varit.

Anf. 91 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i ärendet.

Vi går vidare till punkt 9, Övriga frågor. Vi kanske kan ta dem i ett sammanhang, om statssekreteraren medger det.

2013/14:3

4 oktober

Anf. 92 Statssekreterare INGELA BENDROT:

På dagordningen finns fyra övriga frågor, och det är informationspunkter till ministrarna. Vi tänker inte göra några inlägg under dessa punkter, men om ni vill ha en kort redovisning gör jag gärna en sådan.

Anf. 93 JENS HOLM (V):

Jag är nyfiken på hur ICAO-förhandlingarna, att inkludera utländska företag i handeln med utsläppsrätter, går. Jag tror att det i dag är sista dagen för förhandlingarna.

Anf. 94 MARIA FERM (MP):

Jag skulle gärna vilja höra någonting om PNR-uppgifterna i Ryssland.

Anf. 95 JOHAN LINANDER (C):

Min fråga gäller också Rysslands PNR-uppgifter, och specifikt deras idéer om att man ska ha uppgifter även om det bara handlar om en flygning över ryskt territorium. Vissa PNR-uppgifter kan man motivera betydligt lättare med att människor kommer till landet, men att man ska ha dessa uppgifter om någon flyger över landet känns lite udda.

Anf. 96 Statssekreterare INGELA BENDROT:

Den första punkten handlar om handel med utsläppsrätter för luftfarten. Det är precis som ni kommenterar här att den internationella luftfartsorganisationen ICAO fram till i dag har sin generalförsamling. Där försöker man bland annat få till stånd en global överenskommelse om framtida handel med utsläppsrättigheter.

Kommissionen kommer vid rådsmötet att informera om resultatet. Vi har dock haft ständig kontakt med våra representanter vid ICAO och kan här och nu berätta att vi har fått indikationer på att det kommer att bli ett globalt system för marknadsbaserade åtgärder i framtiden.

Tomas Brolin har varit på mötet. Vill ni ha ytterligare information skulle han kunna bidra med den, om vi nu ska dela upp dessa frågor.

Anf. 97 Ämnesrådet TOMAS BROLIN:

Jag var på ICAO:s generalförsamling, men jag åkte därifrån i tisdags, och förhandlingarna pågår in i slutfasen i dag.

Som statssekreteraren sade går det mot att någon form av marknadsbaserade åtgärder kan komma till stånd. Men den slutliga lösningen vet vi ännu ingenting om. Den kommer kommissionen att informera om på rådsmötet.

Anf. 98 Statssekreterare INGELA BENDROT:

Den punkt som handlar om flygpassagerare som Ryssland har begärt så kallade passenger name records på tillhör egentligen utrikesministrar-

na. EU:s medlemsstater har givetvis protesterat mot Ryssland, och kommissionen kommer att informera om vad som händer i frågan. Departementssekreterare Nils Paul har ytterligare information om läget i just denna fråga.

Anf. 99 Departementssekreterare NILS PAUL:

Precis som statssekreteraren säger är detta egentligen UD:s fråga. Den är med på dagordningen enbart som information till transportministrarna på begäran av Tyskland.

Det vi vet är att EU har protesterat mot det här. Det har varit uppe på ett antal toppmöten mellan kommissionen och den ryska regeringen, och det hela är uppskjutet. Så mycket vet vi. Ni kommer att få skriftlig information efter rådsmötet, men i övrigt är detta UD:s fråga.

Anf. 100 ORDFÖRANDEN:

Vi tror att utrikesministern möjligen kommer att ta upp den här frågan den 18 oktober i nämnden.

Vi tackar för informationen under den punkten. Vi tackar statssekreteraren med medarbetare för närvaron i EU-nämnden i dag och önskar en trevlig helg.

1 § Rättsliga och inrikes frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Justitieminister BEATRICE ASK (M)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 4 Justitieminister BEATRICE ASK (M)	2
Anf. 5 JENS HOLM (V)	3
Anf. 6 Justitieminister BEATRICE ASK (M)	4
Anf. 7 Rättssakkunnige JOHAN STENSBÄCK	4
Anf. 8 BÖRJE VESTLUND (S)	4
Anf. 9 JENS HOLM (V)	4
Anf. 10 Justitieminister BEATRICE ASK (M)	5
Anf. 11 JENS HOLM (V)	5
Anf. 12 Justitieminister BEATRICE ASK (M)	5
Anf. 13 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 14 Justitieminister BEATRICE ASK (M)	6
Anf. 15 JOHNNY SKALIN (SD)	6
Anf. 16 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 17 Justitieminister BEATRICE ASK (M)	6
Anf. 18 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 19 KERSTIN HAGLÖ (S)	8
Anf. 20 JENS HOLM (V)	9
Anf. 21 BO BERNHARDSSON (S)	9
Anf. 22 BÖRJE VESTLUND (S)	9
Anf. 23 JOHAN LINANDER (C)	10
Anf. 24 Justitieminister BEATRICE ASK (M)	10
Anf. 25 JENS HOLM (V)	12
Anf. 26 KERSTIN HAGLÖ (S)	12
Anf. 27 Justitieminister BEATRICE ASK (M)	12
Anf. 28 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 29 Justitieminister BEATRICE ASK (M)	13
Anf. 30 ORDFÖRANDEN	13
Anf. 31 Justitieminister BEATRICE ASK (M)	13
Anf. 32 ORDFÖRANDEN	13
Anf. 33 Justitieminister BEATRICE ASK (M)	14
Anf. 34 JENS HOLM (V)	14
Anf. 35 Justitieminister BEATRICE ASK (M)	14
Anf. 36 JENS HOLM (V)	14
Anf. 37 Justitieminister BEATRICE ASK (M)	14
Anf. 38 ORDFÖRANDEN	15
2 § Rättsliga och inrikes frågor	16
Anf. 39 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 40 Statssekreterare MINNA LJUNGGREN	16
Anf. 41 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 42 Statssekreterare MINNA LJUNGGREN	16
Anf. 43 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 44 Statssekreterare MINNA LJUNGGREN	16
Anf. 45 MARIA FERM (MP)	17
Anf. 46 Statssekreterare MINNA LJUNGGREN	17
Anf. 47 ORDFÖRANDEN	17

Anf. 48	Statssekreterare MINNA LJUNGGREN.....	17
Anf. 49	EVA-LENA JANSSON (S)	18
Anf. 50	JENS HOLM (V)	19
Anf. 51	JOHNNY SKALIN (SD)	19
Anf. 52	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 53	JOHNNY SKALIN (SD)	19
Anf. 54	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 55	MARIA FERM (MP)	20
Anf. 56	Statssekreterare MINNA LJUNGGREN.....	20
Anf. 57	JENS HOLM (V)	21
Anf. 58	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 59	Statssekreterare MINNA LJUNGGREN.....	21
Anf. 60	ORDFÖRANDEN	21
3 §	Transport, telekommunikation och energi (transport)	22
Anf. 61	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 62	Statssekreterare INGELA BENDROT	22
Anf. 63	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 64	Statssekreterare INGELA BENDROT	22
Anf. 65	JOHNNY SKALIN (SD)	23
Anf. 66	Statssekreterare INGELA BENDROT	24
Anf. 67	Docent JOHAN SCHELIN	24
Anf. 68	BÖRJE VESTLUND (S).....	24
Anf. 69	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	25
Anf. 70	Statssekreterare INGELA BENDROT	25
Anf. 71	Docent JOHAN SCHELIN	25
Anf. 72	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 73	Statssekreterare INGELA BENDROT	25
Anf. 74	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 75	Statssekreterare INGELA BENDROT	26
Anf. 76	JENS HOLM (V)	26
Anf. 77	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 78	Statssekreterare INGELA BENDROT	27
Anf. 79	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 80	JENS HOLM (V)	27
Anf. 81	Statssekreterare INGELA BENDROT	27
Anf. 82	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 83	Statssekreterare INGELA BENDROT	27
Anf. 84	JENS HOLM (V)	28
Anf. 85	Statssekreterare INGELA BENDROT	28
Anf. 86	Ämnesrådet KERSTI KARLSSON	28
Anf. 87	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 88	MARIA FERM (MP)	28
Anf. 89	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 90	Statssekreterare INGELA BENDROT	28
Anf. 91	ORDFÖRANDEN	29
Anf. 92	Statssekreterare INGELA BENDROT	29
Anf. 93	JENS HOLM (V)	29
Anf. 94	MARIA FERM (MP)	29
Anf. 95	JOHAN LINANDER (C).....	29
Anf. 96	Statssekreterare INGELA BENDROT	29
Anf. 97	Ämnesrådet TOMAS BROLIN.....	29

Anf. 98 Statssekreterare INGELA BENDROT	29	2013/14:3
Anf. 99 Departementssekreterare NILS PAUL	30	4 oktober
Anf. 100 ORDFÖRANDEN	30	